

Gasum Oy
PL 21, 02151 ESPOO
0969819-3

Päätös Tukes 2809/03.02.00/2023

Asia

Maakaasun tankkausaseman (LNG/LCNG) rakentaminen

Kohde

Yrityksen tiedot: Gasum Oy (0969819-3)
Rajakankaantie 1, 94450 Keminmaa
Kiinteistötunnukset: 241-404-3-101, 241-404-6-149, 241-404-6-180

Päätös

Gasum Oy saa rakentaa julkisen nesteytetyn maakaasun (LNG) ja maakaasun (CNG) tankkausaseman, joka sisältää nesteytetyn maakaasun (LNG) varaston (89 m³) 44,5 tonnia ja paineistetun maakaasun (CNG) puskurivaraston (3,84 m³) noin 1 tonni. Maakaasun (nesteytetty ja kaasumainen) kokonaisvarastointimäärä tankkausasemalla saa olla enintään 45,5 tonnia. Lisäksi tankkausasemalla saa varastoida pieniä määriä muita kemikaaleja.

Tankkausasemalle saa myös rakentaa LIN säiliön (9 m³), joka toimii osana aseman LNG säiliön paineenhallintaa.

Tämän päätöksen voimassaolo edellyttää, että toiminnanharjoittaja huolehtii siitä, että tankkausasema ja varasto ovat esitetyn mukaisia ja noudattaa esittämiään turvallisuusmenettelyjä onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä toimii muiltakin osin hakemuksessa ja sen liitteissä esittämiensä periaatteiden mukaisesti. Toiminnanharjoittajan tulee noudattaa tässä päätöksessä mainittuja luvan määräyksiä ja ehtoja. Toiminta on laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia. Laitos luokitellaan lupalaitokseksi.

Konsultointivöhyke

Kohteen konsultointivöhyke on 0,5 km. Konsultointivöhyke määritetään lähtökohtaisesti kohteen tontin rajasta. Kunnan tulee pyytää konsultointivöhykkeellä tapahtuvista kaavamuutoksista ja merkittävämmästä rakentamisesta lausunto Tukesilta ja pelastuslaitokselta.

Tarkastus

Tankkausasemaa ei saa ottaa käyttöön ennen kuin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tarkastanut sen. Tarkastuksessa käydään läpi, että tankkausaseman toteutus on säännösten ja tämän päätöksen ehtojen mukainen. Gasum Oy:n tulee pyytää tankkausaseman käyttöönottotarkastusta Tukesilta hyvissä ajoin ennen suunniteltua käyttöönottoa. (L 390/2005 26 a §)

Toiminnan kuvaus

Gasum Oy rakentaa LNG/LCNG-tankkausaseman Keminmaan Rajakankaalle. Kohteeseen rakennetaan kaksi LNG-jakelupistettä ja yksi CNG-jakelupiste. Lisäksi hakemukseen sisältyy varaus kahteen LNG-jakelupisteeseen, joiden asentaminen myöhemmin pidetään optiona. Tankkausasemien käyttöönoton jälkeen niiden operoinnista vastaa Gasum Oy.

LNG/LCNG-tankkausasema kostuvat seuraavista pääkomponenteista:

- LNG-varastosäiliö (89 m3)
- LCNG-varastosäiliöt (3,84 m3)
- LCNG-pumppu (1 kpl), pumppuhuone
- Höyrystin
- Nestemäisen typen (LIN) säiliö (9 m3)
- Hajustuslaitteisto
- 2 kpl, LNG-jakelupiste (jakelumittari, kortinlukija)
- 1 kpl LCNG-jakelupiste (jakelumittari, kortinlukija)
- Turva- ja kaukovalvontajärjestelmä

LNG:n varastointimäärä on 89 m3 (44,5 t) yhdessä (1) säiliössä. LNG kuljetetaan tankkausasemalle säiliöautolla, josta LNG puretaan letkulla säiliöauton pumpun avulla varastosäiliöön. Varastosäiliöstä LNG johdetaan putkiston ja LNG-jakelumittarin kautta tankattavaan ajoneuvoon.

Tankkausaseman boil-off-kaasua hallitaan nestemäisen typen (LIN) avulla. Tavoitteena tankkausasemilla on nollapäästöt.

Tankkausaseman prosessialue on kauttaaltaan aidattu vähintään 2,4 metriä korkealla teräsrakenteisella aidalla. Aidassa olevat portit pidetään aina lukittuina, poikkeuksena huolto, operointi yms. tilanteet, jotka edellyttävät prosessialueella olevaan laitteistoon käsiksi pääsyä huolto-/käyttöhenkilöstön toimesta.

LNG-varastosäiliö täytetään säiliöautolla kohteeseen tuotavasta LNG-trailerista tai -kontista täyttötarpeen ilmetessä. LNG-varastosäiliö täytetään asiakastankkausten häiriintymättä.

LNG johdetaan korkeapainepumpun kautta höyrystimelle ja edelleen hajustettuna CNG-puskurivarastoon (2 x 24 säiliötä, kukin 80 litraa, yhteistilavuus 3840 litraa, max. käyttöpainetta 300 barg) ja sieltä putkiston ja CNG-jakelumittarin kautta tankattavaan ajoneuvoon. Paineistetun maakaasun varastointimäärä on noin 1 tonni.

CNG-puskurivarastosäiliöt sijaitsevat sääsuojarakennuksessa, joka on betoniseinärakenteinen ja jossa on peltiprofiilikatto. Rakennus on jaettu paloväliseinärakenteella kahteen osaan niin,

että molemmissa osissa sijaitsee varastosäiliöpatteri (24 kpl säiliötä/patteri).

Tankkausaseman putkistot ovat ruostumatonta terästä. Prosessialueen ja LNG-tankkauskatosten välinen putkisto asennetaan betoniseen, betonilaattakansitettuun kanaaliin.

LNG-tankkausalueelle kuuluu kaksi LNG-jakelumittarisaareketta, joista molemmille on sijoitettu yksi jakelumittari eli dispenser. Jakelumittarisaarekkeet sisältävät säiliöauton maadoituslaitteen, paineentasausliitännän, tankkausletkun ja kortinlukijan. LNG:tä tankkaavat raskaan kaluston yhdistelmät ja työkoneet kuljettajien toimesta.

CNG-tankkauspiste (CNG-jakelumittarisaareke) on varustettu yhdellä jakelumittarilla.

LNG- ja CNG-jakelumittarisaarekkeet on sijoitettu korokkeille, joiden molempiin päihin asennetaan törmäyssuojat. Aidattu prosessialue ja kohteen SIA-kontti (Sähkö, Instrumentointi, Automaatio) on ympäröity maantiekateella, pois lukien kohdat, joissa aidassa kulkuportti.

Vuotojen hallinta tapahtuu ohjaamalla vuodot aidatulta prosessialueelta ja varastosäiliön täyttöpaikalta kallistuksin pois ajoneuvojen suunnasta turvalliseen suuntaan kivimursketäytteiseen keräilysyvennykseen.

Tankkausaseman alueelle asennetaan tuulipussi.

Tankkausasemalle asennetaan useita jauhesammuttimia (12 kg) muun muassa tankkauskatoksiin. Sähkötilaan sijoitetaan 5 kg:n CO₂-sammutin ja silmähuuhtelupullot ja ensiapupakkaus.

Vaarallisia kemikaaleja varastoidaan alueella enintään seuraavat määrät:

Kemikaali	Luokitus	Määrä
Nesteytetty maakaasu (LNG)	H220, H280, H281	44,5 t (89 m ³)
Paineistettu maakaasu (CNG)	H220, H280	1 t (3,84 m ³)
Tetrahydrotiofeeni	H225, H302, H312, H332, H319, H315, H412	Ilmoitetaan tarkastuksella

Päätöksen ehdot

1. Tankkausasemalle laaditun riskien arvioinnin tulokset tulee huomioida suunnittelussa, käytössä ja ohjeistuksessa. Arvioinnissa esille tulleet toimenpiteet riskien hallitsemiseksi tulee toteuttaa. (390/2005 10 §)
2. Toiminnanharjoittajan tulee ylläpitää kemikaaliluetteloa KemiDigi-järjestelmässä (<https://tukes.fi/kemidigi>).
3. Laitekokonaisuuden (säiliöt, laitteet ja putkistot) EU-vaatimustenmukaisuusvakuutus (valmistaja) ja vaatimustenmukaisuustodistus (ilmoitettu laitos) tulee esittää Tukesille käyttöönottotarkastuksessa.
4. LNG-putkistot tulee suunnitella ja valmistaa vähintään painelaitesäädösten luokan I vaatimustasoa vastaavasti, vaikka ne eivät kuuluisikaan painelaitesäädösten mukaisiin luokkiin I – III putken nimelliskoon ja suurimman sallitun käyttöpaineen perusteella.
5. Painelaitteet tarkastetaan ennen käyttöönottoa ja käyttöönoton yhteydessä painelaitesäädösten mukaisesti. LNG-säiliön ja muiden rekisteröitävien painelaitteiden ensimmäisen määräaikaistarkastuksen pöytäkirjat tulee esittää Tukesille käyttöönottotarkastuksessa.

6. Maakaasun käyttöputkiston ja siihen liitetyt kaasulaitteet saa asentaa vain Tukesin hyväksymä asennus- ja huoltoliike. Maakaasun käyttöputkiston, lukuun ottamatta käyttölaitteita, voidaan asentaa myös painelaitesäädösten mukaisesti. (VNa 551/2009 13 §)
7. LNG höyrystimien jälkeiset maakaasuputkistot ja -laitteet tulee tarkastaa maakaasuasetuksen mukaisesti. Maakaasuputkistolle tulee tehdä maakaasuasetuksen mukainen käyttöönottotarkastus (hyväksytty tarkastuslaitos). Tarkastuspöytäkirja tulee esittää Tukesille käyttöönottotarkastuksessa. (VNa 551/2009 16 §, 17 §, 18 §)
8. Turva-automaation käyttöönotosta on tuotettava asianmukaiset pöytäkirjat, joissa todetaan toimenpiteiden tulokset sekä täyttyvätkö suunnitteluvaiheen aikana tunnistetut tavoitteet ja kriteerit. Käyttöönottopöytäkirjat tulee esittää käyttöönottotarkastuksessa.
9. Sähkölaitteiston sähköturvallisuuslain edellyttämä varmennustarkastus tai LNG/LCNG-tankkausasemalle edellytettävä sähkötarkastus tulee tehdä ennen tankkausaseman käyttöönottoa. Sähkötarkastuksessa tulee soveltaa standardia SFS 5825 (Varmennustarkastus) ja tulee todeta myös ukkossuojauksen asianmukaisuus ja maadoitusten riittävyys. Pöytäkirja tulee esittää Tukesille käyttöönottotarkastuksessa ja liittää valvontakirjaan.
10. LNG-säiliö, putkistot, laitteistot ja rakennus tulee maadoittaa ja yhdistää potentiaalintasaukseen. LNG:tä tuovan ja tankkaavan ajoneuvon maadoitustarve tulee myös huomioida.
11. Laitteistot ja putkistot merkitään sisältöä ja virtaussuuntaa osoittavin merkinnöin. Käyttö- ja poikkeamatilanteiden kannalta merkittävimmät toimilaitteet merkitään. Merkintöjen kunnan seuranta tulee sisällyttää kunnossapitojärjestelmään.
12. Tankkausaseman suojarakennusten tulee olla palamatonta materiaalia, vähintään A2-s1, d0-luokan (Ympäristöministeriön asetus rakennusten paloturvallisuudesta 848/2017) ja rakenteeltaan sellaisia, ettei kaasua keräänny rakennuksen sisälle tai rakenteisiin. (VNa 551/2009 Liite II 9.2)
13. Tankkausasema tulee varustaa säätö- ja turvajärjestelmällä, joilla estetään suurimman sallitun paineen ylittyminen ja sallittujen lämpötilojen ylittyminen tai alittuminen. (VNa 551/2009 Liite II 9.2)
14. Asemalle tulee sijoittaa turvallisen toiminnan kannalta riittävä määrä hätäseis-painikkeita. (VNa 551/2009 Liite II 9.2)
15. Tankkausasemalla tulee olla reitit pelastuskaluston liikkumiselle ja hätäpoistumiselle. (VNa 551/2009 Liite II 9.2)
16. Turvallisen käytön, kunnossapidon ja huollon järjestämisestä tulee laatia ohjeistus, joka kattaa toiminnan ohjeistuksen normaali- ja poikkeustilanteiden varalta. (VNa 551/2009 26 §)
17. Laitteistoille tulee laatia ennakkohuoltosuunnitelma ja ylläpitää sitä kunnossapitojärjestelmässä. (L 390/2005 12 §)
18. Toiminnanharjoittajan tulee nimetä maakaasuasetuksen ja painelaitesäädösten mukaiset käytönvalvojat ja sijaiset ennen tankkausaseman käyttöönottoa. Toiminnanharjoittajan on kirjallisesti ilmoitettava nimeänsä maakaasun käytönvalvoja ja sijainen Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. (VNa 551/2009 22 §)
19. Käyttö- ja huoltohenkilökunnalle on annettava koulutus normaali- ja poikkeustilanteissa toimimisesta. Koulutukseen osallistuneet on kirjattava ylös. Koulutus on uusittava toiminnanharjoittajan määrittämin väliajoin. (L 390/2005 11 §)
20. Lapin pelastuslaitoksen lausunto tulee ottaa huomioon ja toiminnanharjoittajan tulee sopia pelastuslaitoksen kanssa tehtävistä toimenpiteistä ennen Tukesin käyttöönottotarkastusta.

21. Alueelle tulee asentaa tuulipussi. Tuulipussin kunnon seuranta tulee sisällyttää kunnossapitojärjestelmään.
22. LNG:tä asemalle tuovien säiliöajoneuvojen kuljettajille on annettava perehdytys normaali- ja poikkeustilanteissa toimimisesta. (L 390/2005 11 §)
23. LNG-vuodon hallinnassa tulee huomioida, että vuodot eivät pääse hulevesijärjestelmään tai maanalaisiin rakenteisiin, joissa kaasu voi muodostaa syttyvän seoksen.
24. Rakentamisen aikana kertyvistä asiakirjoista ja tarkastuspöytäkirjoista tulee koota maakaasusetuksen mukainen valvontakirja. (VNa 551/2009 31 §)

Päätöksen perustelut

Yleistä

Tankkausasema sijaitsee Keminmaan kunnalta vuokratulta tontilta Rajakankaan yritys- ja teollisuuspuiston alueella. Tontti sijaitsee yrityspuiston keskiosassa ja sitä ympäröivät tontit (lännessä, etelässä ja idässä) on merkitty teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueiksi. Tontin pohjoispuolella on kapea kaistale lähivirkistysaluetta.

Kaavan soveltuvuus

Tankkausasema sijoittuu Keminmaan kunnan omistamalle tontille, jonka Gasum Oy on vuokrannut tankkausasemalle. Vuokra-alueen asemakaavan mukainen käyttötarkoitus on T - Teollisuus-, ja varastorakennusten korttelialue.

Lähimmät kohteet

Hakemuksen liitteessä olevassa suojaetäisyydestarkastelussa on esitetty etäisyydet lähimpiin kohteisiin. Naapuritontit ovat vielä toistaiseksi tyhjillään eikä lähialueella ole toimintaa. Lähin rakennus on asema-alueelta etelässä yli 200 metrin päässä sijaitseva Korian Kumi Oy:n teollisuusrakennus. Asemalle liikennöinti tapahtuu Rajakankaantien kautta.

Riskien arviointi

Laitetoimittaja on tehnyt tankkausasemalle HAZOP-riskianalyysin. Tarkastelussa on käsitelty tankkausaseman prosessiriskejä, riskien ehkäisyä ja hallintaa.

Rakennuttajan vaaranarvioinnissa on käytetty vastaavalle tankkausasemalle toteutettua poikkeamatarkastelua. Tarkastelussa on käyty läpi tankkausaseman alueelle kohdistuvat ulkoiset ja sisäiset uhat. Tehtyjen tarkastelujen tuloksia on hyödynnetty Keminmaan tankkausaseman suunnittelussa.

Onnettomuudet ja niiden vaikutukset

Rakennuttaja on teettänyt vastaavalle LNG/CNG-tankkausasemalle tunnistetuista onnettomuus- ja poikkeustilanteista seuranalyysimallit FLACS CFD -mallinnustyökalulla. Lämpösäteilyn osalta tehdyn arvion mukaan lämpösäteilyarvoilla ei ole käytännön merkitystä läheisille kohteille lyhytaikaisissa vuototapauksissa (alle 2 min). Todennäköisimpien (varoventtiilin toiminta, tiiviste tai vastaava vuoto) vaurio- ja vuotoskenaarioiden osalta seurausvaikutukset rajoittuvat kaasumaisen pilven leviämisen osalta asema-alueen sisäpuolelle.

Lämpösäteilyn intensiteetit: varoventtiilin toiminta 1,5 kW/m² 25 metriä ja tiiviste tai vastaava vuoto 1,5 kW/m² on alle 10 metriä.

Sijoituspaiikka on avoin ja rajoittavia tiloja ei ole välittömässä läheisyydessä. Mallinnetuissa vuotoksenarioissa kaasun (höyrystyminen/leviäminen) syttymisen seurauksena ylipainevaikutuksia ei nähdä esiintyvän, räjähdysylipaineita ei tunnisteta syntyvän suunnitellulla sijoituksella.

Todennäköisimpien onnettomuus- ja poikkeustilanteiden vaikutukset eivät ulotu rakennuksiin tai tiloihin, joissa oleskelee jatkuvasti ihmisiä.

Onnettomuuksiin varautuminen

LNG-varastosäiliön täyttöpiste, LNG-säiliön alapuolinen alue, LNG-jakelumittarit, pumpputila ja CNG-puskurivarastotilat on varustettu kaasunhaistajilla. Pumpputilassa on myös liekinilmaisin.

CNG hajustetaan ennen puskurivarastosäiliöitä. Prosessialueen laatala on myös lämpötilamittaukseen perustuva LNG-vuotoilmais.

Tankkausasema on varustettu varoitusvalolla eli ns. liikennevaloilla kaasuvuototilanteiden varalle. Lisäksi pumppuhuoneessa on varoitusvalo.

Vuotojen hallinta tapahtuu ohjaamalla mahdolliset vuodot aidatulta prosessialueelta ja varastosäiliön täyttöpäikältä kallistuksin pois ajoneuvojen suunnasta turvalliseen suuntaan kivimursketäyhteiselle vuotosyvennykselle.

Pumpputilassa on luonnollisen ilmanvaihdon lisäksi koneellinen ilmanpoisto, joka käynnistyy automaattisesti, mikäli hiilivetypitoisuus sisällä nousee asetusarvoon (LEL 20%) tai sen yli.

Betoniseinäisen CNG-puskurivarastotilan peltiprofiilirakenteinen katto suunnitellaan rakenteeltaan niin, että se antaa periksi ensin, mikäli varaston sisätila paineistuisi äkillisesti esim. räjähdysten tai huomattavan puskurivarastosäiliön/-säiliöiden vuototilanteen takia.

Asema liitetään kaukovalvontaan ja varustetaan tallentavalla kameravalvonnalla. Hälytykset ja tiedot kaikista tapahtumista johdetaan keskusvalvomoon.

Tankkausasemalle on laadittu räjähdysuojausasiakirja, tilaluokituspiirustukset ja EX-laiteluettelo.

Hakemuksessa on kuvattu tankkausaseman suunnitteluperiaatteet (säädökset, standardit ja ohjeet).

Henkilöturvallisuus huomioidaan toimintatapaohjeistuksilla.

Lupahakemuksen käsittely

- Hakemuksen vastaanottaminen, 10.03.2023
- Lausunnon pyytäminen, 03.04.2023
- Lausunnon vastaanottaminen, 14.04.2023
- Lisätietojen pyytäminen, 14.04.2023, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Täydennyksen pyytäminen, 17.04.2023
- Täydennyksen vastaanottaminen, 17.04.2023
- Lisätietojen vastaanottaminen, 20.04.2023
- Kuuleminen, 21.04.2023
- Lisätietojen vastaanottaminen, 28.04.2023
- Lausunnon vastaanottaminen, 09.05.2023, Lapin hyvinvointialue, Lapin pelastuslaitos

- Lisätietojen pyytäminen, 11.05.2023
- Lisätietojen vastaanottaminen, 26.05.2023
- Lisätietojen vastaanottaminen, 20.06.2023

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Ilmoitus hakemuksen vireilläolosta on julkaistu Tukesin verkkosivuilla 21.4.2023. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä 28.5.2023 saakka Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesin verkkosivuilla, mielipiteet oli toimitettava 4.6.2023 mennessä. Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia tai esitetty mielipiteitä. Lisäksi hakemuksesta oli ilmoitus Kotikulmilla-lehdessä 3.5.2023

Lausuntopyynnöt ja lausunnot

Tukes pyysi hakemuksesta lausunnot Lapin ELY-keskukselta ja Lapin pelastuslaitokselta. Lapin ELY-keskus totesi ettei sillä ole asiassa lausuttavaa.

Lausunto, Lapin pelastuslaitos

Lapin pelastuslaitos on todennut 8.5.2023 antamassaan lausunnossa seuraavat asiat:

- Toiminnanharjoittajan ja pelastuslaitoksen välinen yhteistyö on toteutettava siten, että onnettomuustilanteessa tekniset turvajärjestelyt, suunnitellut ohjeistetut toimintatavat ja pelastustoiminta tulevat hyödynnettyä mahdollisimman tehokkaasti. Osana tätä yhteistyötä toimivat kohteen sisäinen pelastussuunnitelma ja kohdekortti.
- Pelastussuunnitelma tulee olla laadittuna ennen toiminnan aloittamista. Kohdekortin laadinnan ja kohdetuntemuksen osalta toiminnanharjoittajan tulee olla yhteydessä pelastusviranomaiseen. Lisäksi esitän alueen tilaluokituspiirroksen asettamista näkyville alueen opastetauluun.

Pelastuslaitoksen lausunto on huomioitu päätöksen ehdossa 20.

Käsittelymaksu

Päätösmaksu 1 700 €. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle. (Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista 1283/2021)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta oheisen valitusosoituksen mukaisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. (L 390/2005 126 §)

Sovelletut säädökset

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)
Valtioneuvoston asetus maakaasun käsittelyn turvallisuudesta (551/2009)
Painelaitelaki (1144/2016)
Sähköturvallisuuslaki (1135/2016)

Lisätietoja päätöksestä

Ylitarkastaja Matti Heikka, etunimi.sukunimi@tukes.fi, puh. 029 5052 256

Voimassaolo

Toistaiseksi

Esittelijä: Matti Heikka, Ylitarkastaja

Ratkaisija: Suvi Perälä, Ylitarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Tiedoksi

Lapin pelastuslaitos
Pohjois-Suomen AVI/ työsuojelu
Lapin ELY

VALITUSOSOITUS

1. MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus ilmoitettu jäljempänä)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen; alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

2. MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

3. MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

4. OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. [Tuomioistuinmaksulaissa](#) (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

5. MINNE VALITETAAN

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, PL 189 (käyntiosoite Torikatu 34-40), 90101 Oulu

Ylitarkastaja Suvi Perälä
30.6.2023

Ylitarkastaja Matti Heikka
30.6.2023